

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ 6842
วันที่ - 9 ส.ค. 2566
เวลา 9.42

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๕๐๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๘ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๕๒
ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๕๕๐๑
ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๔ มกราคม ๒๕๖๖) รับทราบข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของวุฒิสภา ตามที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของวุฒิสภาดังกล่าว ไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้เสนอรายงานผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าว มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ รับทราบรายงานผลการพิจารณาตามข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของวุฒิสภา ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

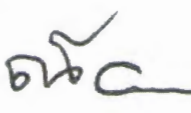
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยส่งรายงานผลการพิจารณาในเรื่องนี้ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

กลุ่มงานระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา

สำนักการประชุม

เลขรับที่ ๒๐๙ / ๒๕๖๖
วันที่ ๒๕ / ๘ / ๖๖ เวลา ๑๐.๑๕ น

(นางณัฐฎาจารย์ อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๐๐ / ๖๖ วันที่ ๕ / ๘ / ๖๖
เวลา ๑๐.๐๖ ส.ค. ๖๖
สำนักการประชุม

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๘๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๒ (D/รายงานกมธ./ส.แจ้งมติ/66-002)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่ ๑๑๔ / ๖๖
วันที่ ๕ / ๘ / ๖๖
เวลา ๑๐.๕๕

คำสั่ง

สำเนาฉบับ

ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๕๕๐๑

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๘๕๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๐๑๘/๔๓๖๖ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ สม ๐๙๐๒/๑๑๕๘ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๔. สำเนาหนังสือสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๕/๒๗๖ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๕. สำเนาบันทนาการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ชุด
 ๖. สำเนาคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๓ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือแจ้งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖ โดยให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ไปพิจารณาร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า ได้แจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดังกล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๔

สำเนาถูกต้อง

๕ มีนาคม

(นางสาวชีวันย์ เมธีธนาภักดิ์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แสดงความเห็นในการประชุมคณะกรรมการ
 วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 สภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๕ ว่า คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ที่ช่วยเหลือผู้สมัคร
 ในการหาเสียงเลือกตั้งอาจหมายถึง ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกวุฒิสภา
 หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบรัฐสภาด้วย ดังนั้น จึงควรเพิ่มถ้อยคำ คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ”
 ในวรรคหนึ่งด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีผลในทางกฎหมาย และขอแจ้งความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
 คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ซึ่งเป็นคำที่ยังไม่สามารถบ่งชี้ได้แน่ชัดว่าหมายถึงบุคคลใดบ้าง จึงต้องอาศัย
 การความตีความโดยพิจารณาจากบริบทของข้อความทั้งหมด เพื่อให้มีความหมายไปในทำนองเดียวกันกับ
 คำที่ปรากฏมาก่อนหน้า ดังนั้น คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ตามมาตรา ๓๔ แห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว
 จึงควรตีความให้มีความหมายไปในทำนองเดียวกันกับคำว่าข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นคำที่ปรากฏมาก่อนหน้า และควรตีความอย่างแคบ
 (เทียบเคียงคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕/๒๕๔๓ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓) และการช่วยเหลือของ
 เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจะต้องไม่เป็นการกระทำโดยมิชอบด้วยหน้าที่อันเป็นการก่อกวนแก่งัดผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น
 สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นด้วย ซึ่งแตกต่างจากกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งห้ามกระทำการใด ๆ อันเป็นคุณ
 หรือโทษแก่ผู้สมัคร เว้นแต่กระทำการตามหน้าที่และอำนาจ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕ - ๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
 กองการเลือกตั้งท้องถิ่น
 โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๒๓๗๒
 ผู้ประสานงาน นางสาวณัฐรี เอกวรรณัง
 โทร. ๐๘-๔๙๑๔-๔๔๕๕

ร.ปมท. อนุพงษ์ เผ่าจินดา

ร.ปมท.

อสถ.

ร.อสถ.

ผอ.กต. อนุพงษ์ เผ่าจินดา

ทน.ก.รต. (ชีวธันย์) ชีวธันย์ 14 มี ๖๖

นท. (ณัฐรี) ณัฐรี ๑๘ มี.ค. ๖๖

รับเอกสาร
 ลงชื่อ อนุพงษ์
 วันที่ 24 มี.ค. 2566
 เวลา

ผู้อำนวยการกอง
ชีวธันย์
 นางสาวชีวธันย์ เมธีธนาภิวรรณ
 ผู้อำนวยการกอง

ที่ ลต ๐๐๑๙/๔๓๒๖

คณะกรรมการการเลือกตั้ง
 เลขที่ 328
 9 ส.ค. 2566

๓) มีนาคม ๒๕๖๖

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
 ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
 กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

15073

เรื่อง ผลการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๒๘๔๐ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึงกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือขอทราบผลการพิจารณาหรือผลการพิจารณากรณีข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อจะได้สรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ขอเรียนว่า กรณีดังกล่าวไม่มีความเห็นเพิ่มเติมแต่อย่างใด เนื่องจากต้องรอให้ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในส่วนของมาตรา ๓๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายก่อน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายแสวง บุญมี)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักกฎหมายและคดี

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๘๗๒๐

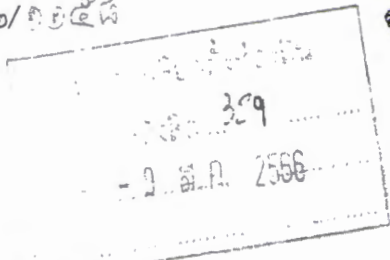
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๖๒๗

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวสิรินัย เมธีธรรมาภรณ์)
 นิติกรชำนาญการพิเศษ

ที่ สม ๐๙๐๒/๑๐๕๕๕

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ - ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

ก) มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ความเห็นต่อข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

15075

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๒๘๔๑ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๘/๓๓๘๘

ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทย ขอให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อกระทรวงมหาดไทยจักได้
สรุปผลและส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเรียนว่า ได้เคยมีความเห็นต่อร่าง
พระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวแล้ว โดยเห็นว่า การกำหนดให้ ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สามารถช่วยหาเสียงเลือกตั้ง
ให้ผู้รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นคุณหรือโทษ
แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น จำเป็นต้องมีหลักประกันที่ชัดเจนว่า บุคคลดังกล่าวซึ่งถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหาก
เข้าไปมีส่วนร่วมและรณรงค์ในการช่วยผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง ต้องมีความโปร่งใสในบทบาทหน้าที่ของตนเอง
และการใช้ทรัพยากรในการหาเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ต้องไม่ใช่อำนาจในความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการใช้
ทรัพยากรของรัฐอันอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ การแทรกแซงความเป็นอิสระของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ที่จะป็น
อุปสรรคต่อการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรม (genuine election) และมีความเห็นสอดคล้องกับหลักการที่ว่า
เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียงในทางที่เป็นคุณหรือเป็นโทษ
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรณีข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิก
สภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา (กมธ.) สำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. เห็นพ้องกับ...

สำเนาถูกต้อง

๒๕๖๖

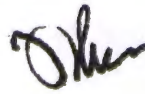
(นางสาวชีวันย์ เมธีธนาภิววัฒน์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

๑. เห็นพ้องกับเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติฯ ตามข้อสังเกตของ กมธ. สภาผู้แทนราษฎร ที่แก้ไขเพิ่มเติม ร่างมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่รวมถึง สมาชิกวุฒิสภา และข้อสังเกตของ กมธ. วุฒิสภา ที่เห็นว่า “เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๑๓ บัญญัติว่า สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ การให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งท้องถิ่น ซึ่งอาจสังกัดพรรคการเมือง หรือมีพรรคการเมืองให้การสนับสนุน อาจสุ่มเสี่ยงที่จะเข้าข่ายฝักใฝ่พรรคการเมือง ดังนั้น จึงไม่ควรให้สมาชิกวุฒิสภามีบทบาทในการช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง”

๒. เห็นพ้องด้วยกับข้อสังเกตของ กมธ. สภาผู้แทนราษฎร ว่า เมื่อเปิดโอกาสให้ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ อาจช่วยผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๓๔ ของร่างพระราชบัญญัติฯ คณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดให้บุคคลดังกล่าวข้างต้นสามารถช่วยเหลือผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้งได้เช่นเดียวกับพรรคการเมือง และส่วนที่เกี่ยวข้องกับจำนวนค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากบุคคลดังกล่าวให้ความช่วยเหลือผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิทักษ์พล บุญมาลิก)

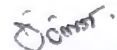
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๙๕ (วคณี)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐

ถ้าเนาถูกต้อง

(นางสาวกัญญา วัฒนกุล)
ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนา
นิติการศึกษานิติศาสตร์

ที่ สผ ๐๐๐๘/ ๓๓๙/๙

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
เรียน ประธานกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ
ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
อ้างถึง หนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ สผ ๐๐๑๔.๓๗/ว ๓๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอทราบความเห็นเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ. เพื่อนำไปประกอบ
การพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ขอเรียนว่า กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International
Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ข้อ ๒๕ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้อง
ปฏิบัติตาม กำหนดให้ประชาชนมีสิทธิและโอกาสในการมีส่วนร่วมในการบริหารภาครัฐโดยตรงหรือผ่านทาง
ผู้แทนซึ่งได้รับเลือกมาอย่างเสรีโดยไม่ถูกเลือกปฏิบัติและถูกจำกัดโดยไม่มีเหตุอันควร หรืออาจกล่าวได้ว่า
ความล้มพันธ์ระหว่างสิทธิมนุษยชนกับการเลือกตั้ง คือ การที่บุคคลมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ
ซึ่งรวมถึงสิทธิในการลงคะแนนเสียงหรือลงสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นหลักการของการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยที่อยู่บนพื้นฐานเจตนารมณ์ของประชาชน และการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม (genuine
election) ดังกล่าว เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นในการสร้างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมและคุ้มครอง
สิทธิมนุษยชน ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๑๔ มีเจตนารมณ์
เพื่อให้การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเอง มีความโปร่งใส และให้ประชาชน
ในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อพิจารณาถึงหลักการและ
เหตุผลของร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ...) พ.ศ.
ตามมาตรา ๓๔ ให้ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ
ผู้บริหารท้องถิ่น สามารถช่วยหาเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้
โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว เพราะเมื่อพรรคการเมืองส่งผู้สมัคร
ในนามพรรคได้ ก็ย่อมสามารถที่จะช่วยรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งได้เช่นกัน สำนักงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอเรียน ดังนี้

สำเนาถูกต้อง

/๑. เมื่อ...

นางสาวชิวฉิ่ง เมธีธนาภีวัฒน์
อธิการขานาญการพิเศษ

๑. เมื่อคำนึงถึงหลักการเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนและการเลือกตั้ง ซึ่งระบุว่ากระบวนการจัดการเลือกตั้งต้องดำเนินการอย่างเป็นธรรมและมีความเป็นกลางภายใต้กรอบของกฎหมายที่รับรองผลการใช้สิทธิออกเสียง การใช้สิทธิของประชาชนต้องไม่มีการใช้อิทธิพล หรือการบังคับใด ๆ ที่อาจบิดเบือนหรือยับยั้งการแสดงออกอย่างเสรีของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ปราศจากความรุนแรงหรือการคุกคามของความรุนแรง การบังคับ ชักจูง หรือการแทรกแซงใด ๆ ในส่วนของการลงคะแนนต้องเป็นการลงคะแนนโดยลับ มีความปลอดภัย และมีความถูกต้องของกระบวนการลงคะแนน เพื่อสะท้อนเจตนาารมณ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างเป็นอิสระ อีกทั้งการเลือกตั้งต้องเป็นไปตามวาระในระบอบประชาธิปไตยที่มีความเสมอภาคและเป็นการให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่ทุกฝ่าย รวมถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วนจากการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

ร่างมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น สามารถช่วยหาเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้โดยไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เป็นคุณหรือโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น จำเป็นต้องมีหลักประกันที่ชัดเจนว่า บุคคลดังกล่าวถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากเข้าไปมีส่วนร่วมและรณรงค์ในการช่วยผู้สมัครหาเสียงเลือกตั้ง ต้องมีความโปร่งใสในบทบาทหน้าที่ของตน และการใช้ทรัพยากรในการหาเสียงเลือกตั้ง กล่าวคือ ต้องไม่ใช่อำนาจในความเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการใช้ทรัพยากรของรัฐอันอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ การแทรกแซงความเป็นอิสระของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ที่จะป็นอุปสรรคต่อการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์และยุติธรรม (genuine election)

๒. สำหรับร่างมาตรา ๓๔ วรรคสอง ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งหาเสียงทั้งในทางที่เป็นคุณหรือเป็นโทษนั้น มีความเห็นสอดคล้องกับหลักการดังกล่าวอันเป็นหลักประกันทางกฎหมายเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตและเที่ยงธรรม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอัจฉรา ฉายากุล)

รองเลขาธิการ รักษาการแทน

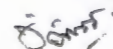
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๙๕ (ฤกษ์ีสสรณ์)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๗๒๐

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวชิวรินทร์ เมธีธนาภิวัฒน์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

10/4
0.44

ที่ นร ๐๔๐๔/มค

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

14355

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๒๘๔๒
ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึงควมว่า กระทรวงมหาดไทยแจ้งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตดังกล่าว และส่งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อสรุปผลในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแล้ว ขอเรียนว่า ข้อสังเกตดังกล่าวเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการพิจารณา ทบทวนแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ผ่านการพิจารณาของรัฐสภา ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ในขั้นนี้ สำนักงานฯ จึงไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน
ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๔ ต่อ ๑๑๔๗ (นายธีระพงศ์ฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๔๔
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวชีวันย์ เมธีธนาภิวัฒน์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

28 285 2856

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักกฎหมาย สป. กลุ่มงานร่างกฎหมาย โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๒๘๔๔ (นริศรา)

ที่ มท ๐๒๐๘.๕/๒๗๖

วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๑๘.๔/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แจ้งว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้แจ้งสำนักกฎหมาย สป. พิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักกฎหมาย สป. พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังกล่าว มีหลักการสำคัญ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ สามารถช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นได้ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะต้องพึงระมัดระวังในการช่วยหาเสียงเลือกตั้งมิให้ฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กฎหมายบัญญัติไว้และผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับ ควบคุมดูแล และสั่งการการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ช่วยในการหาเสียงจะต้องคำนึงถึงการใช้เวลาราชการหรือทรัพย์สินของรัฐในการช่วยหาเสียง รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายให้พึงระมัดระวัง และวางตัวเป็นกลางทางการเมืองโดยเคร่งครัด และไม่ควรกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภามีบทบาทในการช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๑๓ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่กำหนดให้ สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อาณัติของพรรคการเมืองใด ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวควรกำหนดให้ชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หมายถึง หน่วยงานใด และควรกำหนดบทลงโทษเกี่ยวกับการที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวดำเนินการหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการช่วยหาเสียงและฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นว่า กรณีใดบ้างเมื่อดำเนินการแล้วจะถือว่าเป็นความผิด เพื่อให้ผู้บังคับใช้กฎหมายมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน และมีให้เกิดปัญหาในการตีความภายหลังจากที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นายยงยุทธ ชื่นประเสริฐ)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สป.

ตำแหน่งรองอธิบดี

(นางสาวชีวัญญ์ เมธีธนาภีวัฒน์)
อธิการสำนักงานยุติธรรมพิเศษ

ไม่มีความเป็นกลางทางการเมือง แต่หากตัดสมาชิกวุฒิสภาออกจะเป็นการตัดสิทธิ ในการช่วยผู้สมัครที่เป็นผู้สมัครอิสระไม่สังกัดพรรคการเมืองด้วยหรือไม่

นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ควรตัดถ้อยคำ คำว่า “สมาชิกวุฒิสภา” ออก เพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ไม่ควรกำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาสามารถช่วยผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้ง เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการตีความในภายหลังว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่

๓. การเพิ่มถ้อยคำ คำว่า “หรือเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ในวรรคหนึ่ง

นายสุวิชา เพ็งไพบุลย์ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ที่ช่วยเหลือผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้งอาจหมายถึง ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้ช่วยดำเนินงานสมาชิกวุฒิสภา หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบรัฐสภาด้วย ดังนั้น จึงควรเพิ่มถ้อยคำ คำว่า “เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ” ในวรรคหนึ่งด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีผลในทางกฎหมาย

นายแพทย์อิสระ หัสตินทร์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า สมาชิกวุฒิสภาควรมีสิทธิในการช่วยผู้สมัครในการหาเสียงเลือกตั้งได้ในฐานะประชาชนชาวไทย ไม่ควรจำกัดสิทธิแต่ควรเพิ่มถ้อยคำให้สามารถช่วยหาเสียงเลือกตั้งได้โดยการช่วยหาเสียงเลือกตั้งนั้นต้องไม่ขัดกับกฎหมาย

๔. การแก้ไขถ้อยคำ คำว่า “อันเป็นการก่อกวนก่อกบฏ” ในวรรคสอง

นายสามารถ แก้วมีชัย ที่ปรึกษาคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ประเด็นกระทำการใด ๆ โดยมีขอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการก่อกวนก่อกบฏมีความหมายแคบเกินไปหรือไม่ หากเพิ่มถ้อยคำ “โดยมีขอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการให้คุณให้โทษ” จะทำให้ครอบคลุมมากกว่าหรือไม่ หรือเพิ่มถ้อยคำ “โดยมีขอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้สมัครใด” ซึ่งถือว่ากระทำไม่ได้และคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการตามความในวรรคท้ายหากมีการกระทำในเรื่องดังกล่าว เช่น อสม. ไปแจกยาให้ชาวบ้านแล้วให้เลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง การกระทำนั้นเป็นการใช้หน้าที่ในการเอื้อประโยชน์ ซึ่งคำว่า “เอื้อประโยชน์” จะมีความชัดเจนมากกว่าเป็นโทษ

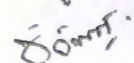
ในประเด็นนี้ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า หากเขียนเพียงให้ประโยชน์อย่างเดียวก็จะไม่รวมถึงโทษด้วย ดังนั้น ควรเพิ่มถ้อยคำเป็น “โดยมีขอบด้วยหน้าที่และอำนาจอันเป็นประโยชน์หรือโทษแก่ผู้สมัครใด” จะครอบคลุมมากขึ้น

นายองอาจ คล้ามไพบูลย์ ประธานคณะกรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า หากเพิ่มถ้อยคำ “กระทำการใด ๆ อันเป็นการใช้หน้าที่และอำนาจโดยมีขอบแก่ผู้สมัครใด” แทนคำว่า “อันเป็นการก่อกวนก่อกบฏ” เหมาะสมหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ชี้แจงว่า หากเขียนในลักษณะนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะสั่งให้ระงับการกระทำไม่ได้ เนื่องจากไม่ครบองค์ประกอบไม่มีกรรมมารองรับการกระทำ

นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า ควรตัดถ้อยคำ คำว่า “ก่อกวนก่อกบฏ” ออกและใช้ “กระทำการใด ๆ อันเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด” หากใช้คำว่า “ก่อกวนก่อกบฏ” จะต้องมีการพิสูจน์การกระทำนั้น

นางสาวอัลจนา พึ่งเย็น กรรมการ แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยกับการใช้คำว่า “กระทำการใด ๆ อันเป็นโทษแก่ผู้สมัครใด” ตามที่ผู้แทนจากกระทรวงมหาดไทยเสนอ เนื่องจากเป็นการกระทำอันเกิดจากการใช้หน้าที่และอำนาจโดยมีขอบ หากใช้คำว่า “ก่อกวนก่อกบฏ” จะต้องมีการพิสูจน์การกระทำ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร ซึ่งอาจไม่สามารถสั่งให้ระงับยับยั้งได้ทันที และกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันกำหนดไว้ทั้งสองอย่างทั้งการก่อกวนก่อกบฏและการกระทำอันเป็นและโทษ

ถีนานาญก้อง

(นางสาวชวนันย์ เมธีธนาภิวัฒน์)
นิสิกรชำนาญการพิเศษ

ทางสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไม่มีข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เนื่องจากเป็นเรื่องในทางปฏิบัติของสำนักงาน
คณะกรรมการการเลือกตั้ง

หลังจากที่ประชุมได้พิจารณาคำแปรญัตติแล้ว ที่ประชุมมีมติ ดังนี้

มติที่ประชุม

ที่ประชุมไม่เห็นด้วยกับคำแปรญัตติของผู้เสนอคำแปรญัตติ และผู้เสนอคำแปรญัตติของสวชน
คำแปรญัตติ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- พิจารณากำหนดการประชุมคณะกรรมการธิการครั้งต่อไป

ที่ประชุมมีมติกำหนดการประชุมครั้งต่อไปในวันอังคารที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการธิการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม
และกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา

นางสาวมนัสพันธ์ ดิษฐ์ภูริธนานนท์

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายศตพล วรปัญญาตระกูล

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการธิการ

การกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น

และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวชัชฉานย์ เมธีธนาภิวัดณ์)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ 5/2543

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 กรณี คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ประธานรัฐสภาได้มีคำร้อง ลงวันที่ 27 มกราคม 2543 ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการวินิจฉัยลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า กลุ่มผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภายื่นคำร้องต่อประธานรัฐสภาเพื่อขอให้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ส่งเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา สืบเนื่องมาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ระหว่างวันที่ 19 - 25 ธันวาคม 2542 โดยมีคู่มือการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภามอบให้ผู้สมัคร แต่มีใต้อธิบายคำว่า "เป็นเจ้าของหน้าอื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) ไว้แต่อย่างใด ทำให้ผู้สมัครเข้าใจว่า ตนไม่มีลักษณะต้องห้าม หลังจากปิดการรับสมัครครบเจ็ดวันคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีหนังสือแจ้งผู้สมัครแต่ละรายว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตรวจสอบเอกสารหลักฐานการสมัครของผู้สมัครแต่ละรายแล้ว เห็นว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 ต่อมา คณะกรรมการการเลือกตั้งตีความ คำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ว่า หมายความว่ารวมถึงกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรรมการอิสลามประจำจังหวัด กรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด กรรมการสถาบันราชภัฏ และกรรมการประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการข้าราชการตำรวจประจำจังหวัด และอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน ฯลฯ ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวถูกตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา จึงเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกันสองฝ่าย คือ

ฝ่ายแรก ได้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ต้องเสียสิทธิจากการวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) และ (12) เพราะเป็นการตีความคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในมาตรา 109 (11) เกินเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอันเป็นการจำกัดสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) และ (12) เป็นผลให้มีการเพิกถอน

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวชีวฉันทน์ เมธีธนาภักดิ์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

การสมัครรับเลือกตั้งภายหลังที่รับสมัคร และคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้สมัครแล้ว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ฝ่ายที่สอง ได้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่า การที่พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) นั้น มีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

1. ตำแหน่งนั้น ๆ มีที่มาจากกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการที่ระบุไว้
 2. การดำรงตำแหน่งเกิดจากการแต่งตั้ง โดยอาศัยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการ
 3. อำนาจหน้าที่ของตำแหน่งนั้น ถูกกำหนดโดยกฎหมาย กฎ ระเบียบ ของทางราชการ ซึ่งการกระทำตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าว มีผลกระทบต่อบุคคลอื่น หรือก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้
 4. บุคคลที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว อาจได้รับค่าตอบแทนเป็นบางส่วนหรือทั้งหมดจากรัฐ
- ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภารายใดที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวถูกตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ประธานรัฐสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าว ทำให้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนทั่วไป และมีบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเสนอเรื่องให้ประธานรัฐสภาส่งปัญหาดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จึงอนุมานได้ว่า เรื่องนี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น เพื่อเป็นการยุติปัญหาข้อโต้แย้งทางความคิดดังกล่าว ซึ่งอยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สำคัญของชาติและประชาชน อันส่งผลถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและรัฐสภาในอนาคต และอาจส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ประธานรัฐสภาจึงจำเป็นต้องใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญมาตรา 266 เสนอเรื่องพร้อมความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ซึ่งถือได้ว่าเป็นการวินิจฉัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ และการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ว่า หมายรวมถึง กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรรมการอิสลามประจำจังหวัด กรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด กรรมการสถาบันราชภัฏ และกรรมการประจำสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิ อนุกรรมการข้าราชการตำรวจประจำจังหวัด และอนุกรรมการข้าราชการพลเรือน ฯลฯ เป็นการวินิจฉัยที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) และ (12) หรือไม่ และ

2. การที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และประกาศการรับสมัครโดยเปิดเผยแล้ว ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" เป็นเหตุให้มีการแจ้งผลการไม่รับสมัครภายหลังอีก ดังนั้น การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งออกหลักฐานการรับสมัครเลือกตั้ง และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งแล้ว แต่ต่อมาภายหลัง กลับมาแจ้งตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งบุคคลนั้น ถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ระหว่างพิจารณา พันตำรวจเอก เจือ อัมรินทร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดอุทัยธานี ยื่นคำแถลงการณ์และขอแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญรับไว้เป็นเอกสารประกอบการพิจารณาแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องให้ พันตำรวจเอก เจือ อัมรินทร์ แถลงการณ์ด้วยวาจาซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ แล้ว

ลำเนาอุบล

(นางสาวชิวอน เมธีธนาภิวัดน์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีประเด็นวินิจฉัยเบื้องต้นว่า ประธานรัฐสภามีอำนาจยื่นคำร้องนี้ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา 266 บัญญัติว่า "ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย"

พิจารณาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญจัดตั้งขึ้นและมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญหลายประการ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 มาตรา 87 บัญญัติไว้ โดยมีสาเหตุของการวินิจฉัยจากการที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหลายจังหวัดหาหรือมา จึงเป็นกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งใช้อำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 144 วรรคหนึ่ง ในฐานะเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา 145 (3) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยความหมายของคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) และมีผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาบางคนโต้แย้งการวินิจฉัยความหมายคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจวินิจฉัยความหมายคำดังกล่าว ซึ่งเป็นถ้อยคำในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นแล้ว และรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 บัญญัติให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ ได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ได้

มีประเด็นต้องพิจารณาตามคำร้องต่อไปว่า

1. คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ซึ่งเป็นคำในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่

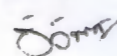
2. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" หมายความรวมถึงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่างๆ รวม 28 ตำแหน่ง ตามที่ปรากฏในเอกสารคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่องตำแหน่งที่เข้าข่ายเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามมาตรา 109 (11) ของรัฐธรรมนูญเป็นการวินิจฉัยที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) หรือไม่

3. การที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งรับสมัครผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และประกาศการรับสมัครโดยเปิดเผยแล้ว ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" เป็นเหตุให้มีการแจ้งผลการไม่รับสมัครภายหลัง ถือว่าเป็นการกระทำที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

ประเด็นที่หนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ซึ่งเป็นคำในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่

พิจารณาแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541

ศาสตราจารย์

(นางสาวชีวันย์ เมธีธนาวิจิตร)
อธิบดีรายนายการพิเศษ

ย่อมมีอำนาจวินิจฉัยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว แต่เมื่อพระราชบัญญัตินั้นบัญญัติในมาตรา 87 ว่า "บุคคลซึ่งจะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ" การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัย คำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) อันเป็นลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งของบุคคลที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 126 (4) จึงเป็นการวินิจฉัยถ้อยคำในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งย่อมมีอำนาจวินิจฉัยได้ แต่เมื่อการวินิจฉัยนั้นเกิดเป็นปัญหาโต้แย้ง และประธานรัฐสภาส่งเรื่องมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 266 ศาลรัฐธรรมนูญก็มีอำนาจวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) ซึ่งจะเป็นเด็ดขาดและมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 268

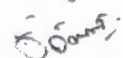
ประเด็นที่สอง การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" หมายความว่า รวมถึงบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่าง ๆ รวม 28 ตำแหน่ง ตามที่ปรากฏในเอกสารคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง ตำแหน่งที่เข้าข่ายเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามมาตรา 109 (11) ของรัฐธรรมนูญ เป็นการวินิจฉัยที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) กรณีจึงมีประเด็นต้องพิจารณาก่อนว่า คำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) มีความหมายอย่างไร

รัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คือ... (11) เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" และมาตรา 126 (4) บัญญัติว่า "บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้บุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา... (4) เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 109 (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (11) (12) (13) หรือ (14)"

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา 126 (4) ให้นำลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา 109 (11) มาใช้บังคับกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาด้วย การพิจารณาความหมายของคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในมาตรา 109 (11) เป็นการตีความบทบัญญัติจำกัดสิทธิของบุคคลในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลจึงต้องตีความอย่างแคบ การตีความถ้อยคำที่มีลักษณะนี้ควรถือว่าคำทั่วไปมีความหมายในแนวเดียวกันกับคำเฉพาะที่มาก่อน หมายความว่า ในกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายมีถ้อยคำเฉพาะตั้งแต่สองคำขึ้นไป และมีถ้อยคำที่เป็นคำทั่วไปตามหลังคำเฉพาะ คำทั่วไปนั้นต้องมีความหมายแคบกว่าความหมายธรรมดาของคำนั้น โดยจะต้องมีความหมายเฉพาะในเรื่องและประเภทเดียวกันกับคำเฉพาะที่มาก่อนหน้าคำทั่วไปนั้น สำหรับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) ที่บัญญัติว่า "เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" นั้น คำว่า พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น เป็นถ้อยคำที่เป็นคำเฉพาะสามารถบ่งบอกได้ว่าหมายถึงบุคคลใดบ้าง

สว.ชว.ก.ก.อ.

อย่างชัดเจน ส่วนคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" เป็นถ้อยคำที่มีลักษณะเป็นคำทั่วไป ยังไม่อาจบ่งชี้ได้ว่าหมายถึงบุคคลใดบ้าง การตีความคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ซึ่งเป็นคำทั่วไป จึงต้องตีความโดยให้ความหมายคล้ายคลึงกันหรือในแนวเดียวกันกับคำว่า "พนักงานหรือลูกจ้างหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น" นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา 126 (4) ประกอบ มาตรา 109 (11) เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาจึงต้องตีความอย่างเคร่งครัด และการตีความถ้อยคำในมาตราดังกล่าวต้องพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในส่วนของการให้มีสมาชิกวุฒิสภาและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาประกอบด้วย รัฐธรรมนูญได้บัญญัติ เรื่อง สมาชิกวุฒิสภาไว้ในหมวด 6 รัฐสภา ส่วนที่ 3 วุฒิสภา โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ที่สำคัญของสมาชิกวุฒิสภาไว้หลายประการ เช่น พิจารณากลับนกรองร่างพระราชบัญญัติพิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ตลอดจนบุคคลสำคัญออกจากตำแหน่ง เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภาจะต้องอาศัยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นกลาง อิสระ และไม่อยู่ภายใต้การควบคุมไม่ว่าจากบุคคลหรือหน่วยงานใด

ดังนั้น คำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) จึงหมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีสถานะ ตำแหน่งหน้าที่ หรือลักษณะงานทำนองเดียวกันกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

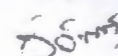
1. ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย
2. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและปฏิบัติงานประจำ
3. อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐ
4. มีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทน ตามกฎหมาย

การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 109 (11) โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและวินิจฉัยว่า บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่างๆ รวม 28 ตำแหน่ง เป็น "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า

1. กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
2. กรรมการอิสลามประจำจังหวัด
3. กรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง)
4. ประธานหรือกรรมการบริหารขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
5. ประธานหรือกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.)
6. กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
7. กรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏ
8. กรรมการสภาสถาบันราชภัฏ
9. อนุกรรมการข้าราชการตำรวจประจำจังหวัด (อ.ก.ตร.จังหวัด)
10. อนุกรรมการข้าราชการครูสามัญ (อ.ก.ค.จังหวัด)
11. อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง (อ.ก.พ.กระทรวง)
12. อนุกรรมการสามัญประจำกรม (อ.ก.พ.กรม)

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวชีววันย์ เมธีธนาภักดิ์)
 นิติกรชำนาญการพิเศษ

13. อนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด (อ.ก.พ.จังหวัด)
14. อนุกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด
15. อนุกรรมการช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน
16. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
17. กรรมการของสถาบันพระปกเกล้า
18. กรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
19. กรรมการองค์การคลังสินค้า
20. อนุกรรมการในคณะกรรมการบริหารเงินทุนหมุนเวียนระดับจังหวัด
21. กรรมการสภาสถาบัน บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
22. กรรมการสภานายความ
23. กรรมการมรยาทนายความ
24. กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และเขตราชการส่วนท้องถิ่น
25. กรรมการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร
26. กรรมการสภามหาวิทยาลัย
27. กรรมการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

บุคคลซึ่งเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการ รวม 27 ตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นนี้ ได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย ซึ่งหมายความรวมถึงกฎ ระเบียบ ที่ออกโดยอาศัยกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย และปฏิบัติงานประจำ ซึ่งหมายความว่าต้องมีทั้งอำนาจหน้าที่หรือหน้าที่ตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบที่ออกโดยอาศัยกฎหมายกำหนดไว้ ทั้งนี้จะต้องเป็นการมีอำนาจหน้าที่หรือหน้าที่ประจำดังกล่าว แต่การใช้อำนาจหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการที่ระบุข้างต้น เป็นการใช้อำนาจหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยคณะบุคคลที่ประกอบกันขึ้นเป็นคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ กรรมการหรืออนุกรรมการแต่ละคนไม่สามารถใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นของคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการได้ด้วยตนเองโดยลำพัง เพราะกฎหมายให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ แม้ว่าคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการนั้นจะอยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐ และมีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนตามกฎหมายก็ตาม ดังนั้น ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่าง ๆ รวม 27 ตำแหน่ง เป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) จึงเป็นการวินิจฉัยที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

ส่วนการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า ตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้พิพากษาสมทบเป็นตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งตามกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแรงงานและวิธีพิจารณาคดีแรงงาน พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศและวิธีพิจารณาคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2539 โดยพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับดังกล่าวบัญญัติให้ผู้พิพากษาสมทบเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดี ผู้พิพากษาสมทบจึงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย นอกจากนี้

ก้านาฎกวิง

นางสาวชวีรัตน์ เมธินาภิวัฒน์

ผู้ตรวจการพิเศษ

ยังบัญญัติให้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยสำหรับข้าราชการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการมาใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาสมทบโดยอนุโลม ผู้พิพากษาสมทบจึงอยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐอีกทั้งบัญญัติให้ผู้พิพากษาสมทบได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น ดังนั้น ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า ตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐจึงชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11)

การวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" นี้ เป็นการวินิจฉัยเฉพาะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) เท่านั้น หากบุคคลใดมีหลายสถานะหรือหลายตำแหน่ง การพิจารณาสถานะและตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) ย่อมเป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้ส่วนการพิจารณาสถานะหรือตำแหน่งอื่นที่จะเป็นลักษณะจะต้องห้ามสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 แต่ละอนุมาตราเป็นกรณี ๆ ไป

ประเด็นที่สาม การที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งรับสมัครผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และประกาศการรับสมัครโดยเปิดเผยแล้ว ต่อมาคณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" เป็นเหตุให้มีการแจ้งผลการไม่รับสมัครภายหลัง ถือว่า เป็นการกระทำที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นการขอให้วินิจฉัยการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีสถานะ ตำแหน่งหน้าที่หรือลักษณะงานทำนองเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น โดยได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย และปฏิบัติงานประจำ อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐ และมีเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทน ตามกฎหมาย

ดังนั้น ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งวินิจฉัยว่า บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งกรรมการและอนุกรรมการที่ระบุง่างต้น จำนวน 27 ตำแหน่ง เป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ นั้น ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) แต่ที่วินิจฉัยว่า บุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบ เป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐนั้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา 109 (11) แล้ว

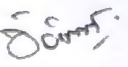
นายประเสริฐ นาสกุล
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายมงคล สระฐาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายไกรเมธ ภัทรภิรมย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุจินดา ยงสุนทร
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานตุลาการ

(นางสาววิรัตน์ เมธินาภิวัฒน์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัยอนันต์ สมุทวณิช
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นาย ปรีชา เจริญพาณิชย์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอนันต์ เกตุวงศ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอิสสระ นิตินันท์ประกาศ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 117 ตอนที่ 67 ก วันที่ 14 กรกฎาคม 2543

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวไชวันย์ เมธีธนาภักดิ์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ